

مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه مرکزی

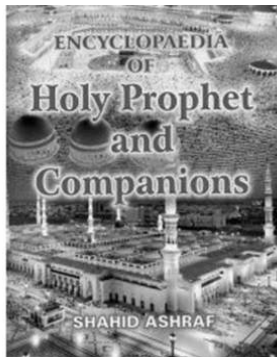
مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه مرکزی :

مراجع لاتین (علوم انسانی؛ ۳)

دانشنامه پیامبر اکرم (ص) و

اصحاب و یاران

Encyclopaedia of Holy Prophet and companions

بهار 87

محمود صدیقی

سنن ابن ماجه و... است .

۲. منابع عربی : مانند کامل ابن اثیر ، سیره ابن هشام مفاتیح الغیب (تفسیر کبیر) ابن رازی ، طبقات الکبیر ابن سعد ، مغازی واقدی ، تاریخ طبری (الرسل و الملوک) ، تفسیر طبری ،

حیات مجمد (محمد حسین هیکل) ، جمیل البیان در تاویل القرآن ، تاریخ الفی ، الانساب بلاذری و...

۳. منابع فارسی شامل کتاب های چاپ هند و پاکستان و از ماخذ چاپ ایران تنها می توان به هفت اقلیم احمد امین رازی ، تاریخ عالم آرای عبا سی تالیف اسکندر بیک منشی ، سیاست نامه نظام الملک و جامع التواریخ رشیدالدین فضل الله اشاره نمود که جزو ماخذ غیر مستقیم به حساب می آیند.

۴. منابع انگلیسی.

به شکل یکنواخت و یکسان آمده است.

این مجموعه پانزده جلدی فاقد نمایه تفصیلی و جداگانه می باشد. نمایه (index) هر جلد مختص همان مجلد می باشد.

از اینرو بازیابی " مدخل " ها به سادگی ممکن نیست و نیاز مند صرف وقت بیشتر از سوی خواننده است.

منابع و ماخذ

دانشنامه پیامبر اکرم (ص) با تکیه بر منابع اهل سنت به رشته تحریر در آمده است. منابع و ماخذ مورد استناد این مجموعه به جز چاپ های مختلف قرآن مجید به ترتیب شامل متون اصلی سنت و جماعت ، منابع عربی ، کتاب های فارسی و انگلیسی است . متون معتبر اهل سنت و کتاب های عربی هر یک ۲۳ عنوان را در بر دارند و کتاب های فارسی ۲۰۰ عنوان و در قسمت منابع انگلیسی ۴۵۰ عنوان ملاحظه می شود. به طور کلی حدود ۷۰۰ عنوان کتاب منابع این دایره المعارف را تشکیل می دهند که اکثراً ماخذ غیر مستقیم محسوب می گردند . فهرست منابع در آخر هر مجلد به صورت ذیل تقسیم بندی و الفبایی شده است :

۱. منابع اهل سنت : شامل سنن ابی داود ، مسند ابن حنبل ، مستدرک صحیحین حکیم نیشابوری ، صحیح بخاری ، صحیح مسلم ، شمایل ترمذی ،

دکتر شهید اشرف تحصیلات عالی خود را در دانشگاه های علیگره (Aligarh)، جواهر لعل نهرو و پاتنه (Patna) دنبال و به اتمام رسانیده است. وی پس از فارغ التحصیلی از دانشگاه اسلامی علیگره بعنوان عضو هیات علمی در دانشگاه اسلامی نیودهلی مشغول به کار گردید. تدوین و ویرایش مجموعه پانزده جلدی دانشنامه پیامبر اسلام (ص) اثر عمده این نویسنده محسوب می شود.

دانشنامه پیامبر اکرم (ص)

اشرف اعتقاد دارد اسلام یک دین جهانی است و بزرگترین شخصیت ها را به جهان عرضه نموده است وی در مقدمه کتاب می نویسد پیامبر (ص) بنیان گذار اسلام نیست بلکه اسلام از حضرت آدم (ع) شروع و به حضرت مجدم (ص) ختم شده است. در واقع یکصد و چهل و هشت هزار پیامبر در طول تاریخ همین پیام را برای بشریت به ارمغان آورده اند. بنابراین یک مجلد از دانشنامه را به تاریخ انبیا الهی و چهارده جلد دیگر را به زندگانی پیامبر اسلام (ص)، صحابه و خلفای راشدین اختصاص داده است. بررسی فهرست مندرجات هر جلد بصورت ذیل اطلاعات بیشتری را در اختیار خواننده قرار می دهد:

جلد اول: تاریخ پیامبران؛

جلد دوم: اجداد و اعمام پیامبر اکرم (ص)؛

جلد سوم: همسران و فرزندان پیامبر (ص)؛

جلد چهارم: پیرامون تعلیم و تربیت یا آموزش و پرورش در اسلام و در بخش دوم مفهوم جنگ در اسلام، اعلان جنگ، دفاع شهری و تاکتیک های پیامبر (ص) را در جنگها مورد تجزیه و تحلیل قرار می دهد.

جلد پنجم: این مجلد به طرح دو مقوله جنگ و صلح در اسلام می پردازد.

جلد ششم: به طور کلی در خصوص معجزات بحث می نماید.

جلد هفتم: پیش گویی و بشارت کتاب مقدس (تورات و انجیل) و دلالت آنها بر ظهور پیامبر (ص) و همچنین وجود نشانه هایی از پیامبر اسلام (ص) در کتب مقدس هندو، متون مقدس زردشتی و پارسی بخش های این جلد را تشکیل می دهند.

جلد هشتم: جلد هشتم و نهم بر روی هم طلوع و ظهور اسلام، موقعیت جغرافیایی، شرایط اجتماعی و اقتصادی شبه جزیره عربستان، تشکیل دولت اسلامی و گسترش اسلام را مد نظر قرار می دهد. کودکی پیامبر (ص) تا فتح مکه، مباحث جلد هشتم را تشکیل می دهد.

جلد نهم: زندگی اجتماعی، شرایط اقتصادی، ادبیات، تاریخ و جغرافیا، وضعیت فکری و فرهنگی عربستان قبل و بعد از اسلام؛

جلد دهم: زندگانی خلیفه اول؛

جلد یازدهم: زندگانی و خلافت عمر؛

جلد دوازدهم: زندگانی عثمان خلیفه سوم؛

جلد سیزدهم: زندگانی حضرت علی (ع)؛

جلد چهاردهم: شرح حال اصحاب و یاران پیامبر (ص)

جلد پانزدهم: بخش اول پیام ها، گفتارها و سخنان نغز پیامبر اکرم (ص) و مبحث دوم شامل گفتار و سخنان خلفای راشدین و نیز یک نمایه کلی برای هر پانزده جلد.

ساختار کلی مجموعه

هدف شهید اشرف در این دانشنامه تدوین زندگانی پیامبر (ص) و اصحاب ایشان و به طور کلی بررسی تاریخ صدر اسلام به شکل روایی و توصیفی است. از این رو به لحاظ محتوا یک جلد به تاریخ انبیا، شش جلد به زندگانی پیامبر (ص) و تعالیم آن حضرت، دو جلد به ظهور اسلام و موقعیت عربستان، چهار جلد به تاریخ خلفا، یک جلد به زندگانی صحابه و جلد آخر نیز به سخنان پیامبر اکرم (ص) و جانشینان ایشان اختصاص یافته است.

از جنبه ساختاری صورت کامل ارجاعات و منابع در پانویس یا آخر فصل مشاهده نمی شود تنها یک فهرست کلی از منابع و ماخذ در انتهای تمام مجلدها